

חברים יקרים:

הרינו מתכבדים לשלוח אליכם עדכונים, רשמים ומאמרים בתחום המס. קריאה נעימה.

המסלול האדום מאפשר לקבל פיצוי על סך מרכיבי ההפסדים אשר נוצרו במהלך המלחמה, **ואף לאחר מכן**, במקרה שהעסק ימשיך לצבור נזקים כלכליים נגררים אשר מקורם במלחמה. כך לדוגמה מסעדה אשר נמצאת בישוב ספר אשר לא חזרה להיקף הפעילות ערב המלחמה או מלון אשר הפסיק לקבל אורחים בעקבות המצב המלחמתי.

בתי המשפט כבר עמדו על תכליתו של פיצוי זה בפסק הדין, בציינם כי הפיצוי הינו בגין נזקים בתקופת המלחמה ואף לאחריה (ע"מ 14-04-16032).

נציין גם כי המסלול האדום פתוח לא רק לעסקים בישובי ספר, אלא גם לעסקים ממרכז הארץ, אשר פעלו ביישובי ספר באמצעות סניפים (ו"ע 8/08). כפי שנראה להלן, יש לבחון באופן פרטני אם גם פעילות עסקית אחרת זכאית לקבלת פיצוי מכוח המסלול האדום בין היתר על סמך פסיקת בית המשפט העליון החדשה בעניין **קבוצת אינטלקט** (רע"א 5033/23) שניתן ביום 25 במרץ 2024 (להלן: "עניין אינטלקט").

שאלה – האם כל עוסק יכול להגיש תביעה במסלול האדום?

תשובה - המסלול האדום פתוח לכול סוגי העוסקים באזורי הספר, לרבות קבלנים בונים ומבצעים ובעלי דירות להשכרה.

מלחמת חרבות ברזל - פיצויים במסלול האדום - דגשים פרקטיים לרואי חשבון

פתח דבר

לאור שאלות רבות אשר מופנות למשרדנו, אנו מתכבדים להציג להלן תמצית שאלות ותשובות ומידע רלוונטי נוסף לטובת כלל רואי החשבון וציבור לקוחותיהם. יודגש כי לאור היקף האירוע ואופיו התקדימי, לחלק מהשאלות לא קיימות תשובות בפסיקה שדנה במלחמות ומבצעי העבר ואנו מצפים כי הפסיקה החדשה שתדון במתן פיצויים על רקע מלחמת חרבות ברזל, תגדיר מחדש את האופן אשר בו בתי המשפט יפרשו את חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א - 1961 והתקנות מכוחו, בכל הקשור ל"מסלול האדום" ואף ביחס למסלולים הירוקים.

שאלה – מדוע מסלול אדום?

תשובה - לדעתנו, כל עוד מדובר בעסק אשר נמצא או שיש לו פעילות ממשית בישוב ספר, הרי שישנו ייתרון מובהק להגשת התביעה במסלול האדום, שכן פוטנציאל הפיצוי בו הוא ללא תקרה ויכול לשקלל גם נזקים כלכליים אשר התהוו במהלך המלחמה ואף בעקבותיה, בניגוד למסלולים הירוקים.

- פיצוי על הוצאות קבועות אשר לא נחסכו;
- פיצוי על אובדן בעסק באופן מוחלט;
- פיצוי על הוצאות הנדרשות לחזרה לפעילות ערב המלחמה כגון פרסום, נסיעות לחו"ל לטובת קשר לקוחות ועוד;
- אובדן רווחים עקב עצירת התפתחות טבעית של העסק המבוססת על היקף הגידול ערב המלחמה;
- מניעת רווח מסק חדש אשר הוקם ערב המלחמה;
- מניעת הגדלת רווח עקב הרחבת העסק באמצעות ציוד חדש אשר נרכש או מעבר למפעל גדול יותר או גיוס עובדים רחב ערב המלחמה;
- הוצאות הכרוכות בהקטנת נזקים במלחמה;
- סך הוצאות השכר אשר שולמו לעובדים ולבעלי שליטה;
- אובדן רווח עתידי אחרי המלחמה בעקבות מגוון סיבות לרבות:
  - התקשרויות חוזיות עתידיות אשר התבטלו;
  - פגיעה במוניטין;
  - חזרה לשגרה בשיעורי רווח נמוכים עקב סיבות אשר כרוכות במלחמה כגון מלאי שחייב להימכר במחיר מופחת, ירידת מחירים של מוצרים באזור ספר ועוד.

שאלה - מה נדרש לבצע בתביעה לנזק עקיף במסלול האדום?

תשובה - ככלל נדגיש כי ברמה התכנונית מומלץ בראש ובראשונה שבית העסק יתעד את כלל הנזקים שנגרמו לו כפועל יוצא מהמלחמה, לרבות מלאים אשר ירדו לטמיון בשל המלחמה, כימות מדויק ככול האפשר של שווי הנזקים, רווחים שאבדו ועוד. כמו כן, רצוי שהגשת התביעה במסלול האדום תגובה בחוות דעת כלכליות ו/או שמאיות אשר יתמכו בטענת בית העסק ובשווי הפיצוי המבוקש.

שאלה - מהם התנאים הבסיסיים להגשת תביעה במסלול אדום?

תשובה -

- הוכחת קשר סיבתי בין הנזק לבין המלחמה, כך לדוגמה רצוי שבעל העסק יתעד את הנזקים גם לאחר סיום המלחמה (כשתיים) כגון: אובדן רווחים, אי הגעת לקוחות פגיעה במוניטין וכד';
- הוכחת חובת הקטנת הנזק;
- הוכחת היעדר רשלנות מצד העוסק.

שאלה - מהם ראשי הנזק הפוטנציאליים במסלול האדום?

תשובה - להלן רשימה לא ממצה של ראשי נזק:

- הפיצוי יכול את הפגיעה ברווח אשר תחושב לפי ירידת המחזורים הכלכלית בניכוי הוצאות נחסכות;

תום המלחמה - שאלת תום המלחמה והגשת התביעה לפי המועדים שיפורסמו על ידי רשות המיסים.

רשלנות מצד העוסק – מה יחשב כרשלנות תורמת של העסק אשר תשלול פיצוי מלא.

אימתי פעילות עסקית באיזור הספר מגיעה לכדי עסק/סניף אשר זכאי לפיצוי במסלול האדום –

בפסק הדין שניתן לאחרונה בעניין **קבוצת אינטלקט** (רע"א 5033/23) נדון עניינה של חברה תל אביבית אשר ביטלה אירועים בעיר אשקלון בזמן מבצע "צוק איתן" בחודשים יולי - אוגוסט 2014 ודרשה קבלת פיצוי לפי המסלול הירוק שניתן דאז, בדומה למסלול הירוק שניתן בעקבות מלחמת חרבות ברזל לאזור המיוחד. פסק הדין אומנם דן במסלול "הירוק" שניתן אז (ראו הוראת ביצוע 8/2014), בדומה למסלול המחזורים שניתן ל"אזור המיוחד" גם כיום (ראו הוראת ביצוע 3/2024), אך הוא עשוי להיות רלוונטי גם לעסקים באיזור המרכז, אשר טוענים לקיומה של פעילות עסקית לצורך קבלת פיצוי במסלול האדום. בית המשפט העליון דחה את הערעור של החברה וקבע לעניין זה ברמה העקרונית כי "התכלית של הסדרי הפיצויים בגין נזק מלחמה עקיף, הינה לפזר את הנזק שנגרם לעסקים המצויים באזור גיאוגרפי מסוים ותחום, אשר לקחו על עצמם סיכון והחליטו לקיים פעילות קבועה ומתמשכת באזור שבצוק העתים ולעיתים גם בעתות שגרה, חשוף יותר בהשוואה לאזורים אחרים לפגיעה כתוצאה מאירועי לחימה, הן מבחינת תדירות הנזק והן מבחינת היקפו." ולגופם של דברים מצא בית

שאלה - מהן הסוגיות המשפטיות בהגשת תביעה במסלול האדום בעקבות חרבות ברזל אשר צפויים לדון בהן?

תשובה - כחלק מקבלת ההחלטה לתבוע במסלול האדום רצוי להכיר את הסוגיות הרבות אשר מתחדדות לאור התמשכות המלחמה והפגיעה חסרת התקדים בעורף, בשונה ממלחמות ומבצעי עבר. להלן רשימה חלקית -

הקשר הסיבתי בין הנזק לבין המלחמה נשאלת השאלה עד כמה יהיה ניתן לטעון כי ממשיך להתקיים קשר סיבתי בין הנזק העקיף לבין המלחמה אשר תסתיים בתאריך מסוים. כך לדוגמה, עד מתי ניתן לטעון כי הפגיעה באתרי תיירות הינה בעקבות המלחמה. כ"למודי קרבות" מתקופת הקורונה, האומיקרון ומבצעים קודמים נראה כי עמדת רשות המסים תהא נוקשה ביחס לקשר הסיבתי המתמשך, כך שצפוי כי בהתאם להצהרתה בכלי התקשורת ובניגוד לעמדתנו, הקשר הסיבתי ייקטע מיד עם תום המלחמה. תשומת הלב כי שאלת קיומו או העדר קיומו של הקשר הסיבתי כבר מלווה דיונים בבקשות ובהשגות לפיצוי במסלולים הירוקים.

החובה להקטנת נזק - עד כמה תדרוש רשות המיסים לבחון את יכולתו של העוסק להקטין נזקים עקב המלחמה.

הפסקת פעילות – האם תידרש הפסקת פעילות לאורך כול התקופה או שמא חזרה הדרגתית לפעילות עדיין תאפשר עילה למתן פיצוי במסלול האדום.

לסיכום

במסגרת רשומון מס קצר זה, ניסינו להתייחס בתמצית לשאלות רלוונטיות אשר עולות בתהליך המורכב (משפטי, חשבונאי וכלכלי), הכרוך בהגשת תביעה לפי "המסלול האדום" בחוק מס רכוש.

לאור הניסיון המצטבר ולאחר בחינה מדוקדקת של המסלולים המוצעים לעוסקים השונים, נראה כי במרבית המקרים, המסלול האדום יקנה פיצוי גבוה ומקיף יותר לעסקים ביישובי ספר. לפיכך והגם שמסלול זה מורכב יותר הן ברמה הטכנית ולבטח ברמה המשפטית ביחס למסלולים הירוקים, היעדר התקרה בגובה הפיצוי, הופך אותו לכדאי יותר עבור אותם עסקים ביישובי ספר ולמעשה למסלול האפקטיבי היחידי עבורם.

נשמח לסייע בשאלות והבהרות נוספות - צוות המשרד: עו"ד (רו"ח) מאורי עמפלי, עו"ד דנה הדר, עו"ד אנה צברי, עו"ד שלומי שלו, עו"ד גרשון פינק, עו"ד גוני זוסמן, איציק אירים (משפטן) ויועץ המשרד רו"ח אפי לבקוביץ.

הנכם מוזמנים לקרוא מאמרים ועדכונים נוספים באתר המשרד ובדף הפייסבוק וחשבון הלינקדאין של המשרד.

אין באמור ברשימה זו כדי להוות חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי בסוגיות הנידונות ובכל אופן מומלץ להתייעץ עם מומחה מס לפני נקיטת צעדים משפטיים ו/או אחרים המסתמכים על רשימה זו.

המשפט העליון כי: "המערערת היא חברה להפקת אירועים, שבכל היבט שהוא, מרכזת את עסקיה בתל אביב. שם נמצאים לא רק משרדיה של המערערת, אלא זהו גם מקום עבודתם הקבוע של העובדים שאמורים היו להפיק את האירוע באשקלון. אף אם אניח שהפסטיבל באשקלון הינו אירוע מרכזי ולא רק "עוד אירוע" מבין האירועים המופקים על ידי המערערת, איני סבור שחברה המפיקה אירועים יכולה לטעון שאירוע מרכזי שמופק על ידה בעיר מסוימת במהלך ימים אחדים בשנה (אף אם אניח שמדובר באירוע המופק מידי שנה), יש בו כדי ללמד כי לחברה זו ישנו "עסק" במקום האירוע."

יחד עם זאת, בית המשפט העליון לא סגר את הדלת בפני הטענה לקיומו של סניף ב-"אזור המיוחד" ובהשאלה לענייננו ב"אזור הספר".

דגשים נוספים

1. הגשת התביעה רק בסוף המלחמה או בחלקים לאורך המלחמה.
2. הגשת בקשה לקבלת מקדמה בהתאם לתנאים בתקנות.
3. שקלול הפיצוי המבוקש עם קבלת פיצוי מחברות ביטוח וכו'.